

відношенні себе; кореляція соціально-психологічного «діалогу» з кримінальним правопорушником.

Список використаних джерел

1. Максименко С. Д. Основні методи дослідження особистості та категорія нужди. *Проблеми сучасної психології*. 2014. Вип. 23. С. 7–18.
2. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. М., 1977. 380 с.

Нєбитов Андрій Анатолійович,
начальник Головного управління
Національної поліції в Київській області,
доктор юридичних наук, доцент

ДІЯЛЬНІСТЬ ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ В ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ

Анотація. Здійснено кримінологічну характеристику організованої злочинності на території Київської області за період 2016 – (9 місяців) 2021 років. Висвітлено діяльність органів і підрозділів Головного управління національної поліції в Київській області у протидії організованій злочинності.

Ключові слова: організована злочинність, кримінальне правопорушення, національна поліція, протидія злочинності.

The criminological characteristics of organized crime in the Kyiv region for the period 2016 – (9 months) 2021 years. The activity of bodies and subdivisions of the Main Directorate of the National Police in Kyiv region in combating organized crime is covered.

Keywords: organized crime, criminal offense, national police, crime prevention.

Організована злочинність в Україні – явище досить складне і багатогранне, що має загальні основи, які притаманні організованій злочинності будь-якої країни. Проте, цей вид злочинності безумовно наділений й власними особливостями, які було отримано в результаті історичного розвитку України, особливостями, зумовленими її територіальним положенням на географічній карті світу, ідеологічними та культурними цінностями нашого суспільства. Сьогодні словосполучення «організована злочинність» у повсякчасному застосуванні наповнене надзвичайно широким змістом. У свою чергу, це приводить до того, що прояви організованої злочинності вбачаються в досить широкому колі суспільно небезпечних діянь, частина з яких фактично не відноситься до діяльності саме організованої злочинності. Прагнення науковців і

практиків з'ясувати сутність та природу організованої злочинності покликане сприяти формуванню правоохоронними органами більш ефективнішої системи протидії цьому негативному явищу.

Однією із суттєвих проблем в Україні на сьогодні залишається протидія злочинності, криміногенні фактори якої, пов'язані з економічним, політичним та соціальним розвитком суспільства. Найголовнішою ознакою сучасної злочинності, що суттєво впливає на рівень суспільної небезпеки, є її організований характер. Організована злочинність проявляє себе як особливий вид криміногенної обстановки, що все більш виразно проявляє риси соціального інституту.

Ступінь суспільної небезпеки цього виду злочинності у більшості визначається її основними властивостями – організованістю і системністю злочинної форми поведінки. За останні роки у національних і зарубіжних галузях права та науковій літературі проблемам надання різних форм характеристики організованих злочинності та її окремих аспектів приділяється досить велика увага, у свою чергу ми хочемо зупинитися на висвітленні питань протидії організованих злочинності саме на території Київської області. Адже подолання цього явища перетворюється у надзвичайно складну проблему, яка становить загрозу розвитку не тільки окремих регіонів, а і в цілому держави, стабільності і безпеці суспільства, сприяє підризу демократичних інститутів і цінностей.

Організована злочинність в столичному регіоні за роки незалежності нашої держави пройшла певний шлях становлення та реорганізації. Вона має властивість створювати свої нелегальні і легальні структури, використовуючи при цьому їх можливості з метою максимального та швидкого вилучення надприбутків за умов мінімального ризику в період низької ефективності діяльності законодавчої та виконавчої влади.

Організована злочинність утворює значну небезпеку для суспільства, особливо коли воно знаходиться у стані реформування та розбудови державно-правової системи. Саме така, сприятлива для організованої злочинності ситуація, містить у собі загрозу її проникнення практично у всі сфери суспільних відносин. Тому завданням та пріоритетними напрямками діяльності Головного управління національної поліції в Київській області у боротьбі з організованою злочинністю визначено, насамперед, виявлення та тотальна ліквідація організованих груп і злочинних організацій.

У період з 2016 року по жовтень 2021 року ГУНП України в Київській області було виявлено **122** організованих групи та злочинні організації. Варто відмітити, що тенденції організованої злочинності в Київській області за вказані роки демонструють суттєве щорічне збільшення кількості виявлених організованих груп та злочинних організацій. Так, найменший показник було зафіксовано у 2016 році – лише **4** організованих групи, а найбільший - у 2021 році, за 9 місяців

якого їх було виявлено **39**, що у абсолютному прирості становить збільшення майже у 10 разів! Вказане свідчить про належну організацію оперативної роботи органів і підрозділів поліції Київщини у цьому напрямі.

Дані щодо кількості виявлених ГУНП в Київській області у 2016 – (9 місяців) 2021 роках організованих груп та злочинних організацій, а також осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у складі таких груп чи організацій

Окремо варто звернути увагу і на якісні показники організованої злочинності, що дасть змогу більш детально зрозуміти сфери інтересів та тривалість діяльності організованих злочинних груп, а саме головне – з'ясувати які ж саме кримінальні правопорушення вчиняються членами таких груп.

Розглянемо структуру цього виду злочинності по рокам:

2016 рік

Членами **4-х** організованих злочинних груп учинено **25** кримінальних правопорушень, з них **25** тяжких та особливо тяжких:

- незаконний обіг зброї – **5**;
- розбій – **2**;
- створення злочинної організації – **1**.

Всього викрито **20** осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у складі організованих злочинних груп, з них до жодного не застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, 11 – домашній арешт, 2 – застава;

2017 рік

Членами **7-и** організованих злочинних груп учинено **70** кримінальних правопорушень, з них 64 тяжких та особливо тяжких:

- наркозлочини – **33**;
- вимагання – **14**;
- торгівля людьми – **5**;
- незаконний обіг зброї – **3**.

Всього викрито **31** особу, яка вчинила кримінальні правопорушення у складі організованих злочинних груп, з них відносно 10 застосовано запобіжні заходи у вигляді тримання під вартою, 14 – домашній арешт, 2 – застава.

2018 рік

Членами **16** організованих злочинних груп учинено **181** кримінальне правопорушення, з них **134** тяжких та особливо тяжких:

- наркозлочини – **47**;
- вимагання – **15**;
- незаконний обіг зброї – **8**;
- розбійні напади – **5**;
- злочини у сфері ЕОМ – **5**;
- торгівля людьми – **4**;
- легалізація доходів – **3**;
- умисне вбивство – **2**;
- грабунки – **1**;
- створення злочинних організацій – **1**.

Всього викрито **66** осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у складі організованих злочинних груп, з них відносно 22 застосовано запобіжні заходи у вигляді тримання під вартою, 11 – домашній арешт, 3 – застава.

2019 рік

Членами **26-и** організованих злочинних груп учинено **203** кримінальних правопорушення, з них **177** тяжких та особливо тяжких злочинів:

- наркозлочини – **54**;
- незаконне заволодіння автотранспортом – **42**;
- незаконне використання бюджетних коштів – **27**;
- привласнення та розтрата майна, коштів – **18**;
- вимагання – **15**;
- розбійні напади – **8**;

- одержання хабаря – **6**;
- незаконний обіг зброї – **4**;
- грабунки – **2**;
- легалізація доходів – **2**;
- бандитизм – **1**;
- умисне вбивство – **1**;
- злочини пов'язані з корупційними проявами – **1**;
- створення злочинних організацій – **1**.

Всього викрито **110** осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у складі організованих злочинних груп, з них відносно 32 застосовано запобіжні заходи у вигляді тримання під вартою, 15 – домашній арешт, 8 – застава.

2020 рік

Членами **30-и** організованих злочинних груп учинено **601** кримінальне правопорушення, з них тяжких та особливо тяжких **590**:

- шахрайство – **433**;
- наркозлочини – **28**;
- переправлення осіб через державний кордон – **24**;
- незаконне заволодіння АМТ – **21**;
- торгівля людьми – **19**;
- розбійні напади – **18**;
- злочини пов'язані з сутенерством та звідництвом – **13**;
- бандитизм – **9**;
- крадіжки – **7**;
- вимагання – **3**;
- незаконний обіг зброї – **1**;
- привласнення, розтрата майна – **1**;
- створення злочинної організації – **1**;
- умисне вбивство – **1**.

Всього викрито **106** осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у складі організованих злочинних груп, з них відносно 49 застосовано запобіжні заходи у вигляді тримання під вартою, 20 – домашній арешт, 10 – застава.

2021 (9 місяців) рік

Членами **39-и** організованих злочинних груп учинено **214** кримінальних правопорушень, з них **196** тяжких та особливо тяжких злочинів:

- незаконне заволодіння АМТ – **38**;
- позбавлення волі, або викрадення людини – **32**;
- скоєно злочинів з ознаками корупційних проявів – **25**;
- розбійні напади – **22**;
- вимагання – **16**;
- крадіжки – **14**;
- одержання хабаря – **11**;

- наркозлочини – **11**;
- бандитизм – **8**;
- шахрайство – **8**;
- створення злочинних організацій – **8**;
- умисне вбивство – **5**;
- злочини пов'язані з незаконним обігом зброї - **1**

Всього викрито **191** особу, яка вчинила кримінальні правопорушення у складі організованих злочинних груп, з них відносно 69 застосовано запобіжні заходи у вигляді тримання під вартою, 51 – домашній арешт, 10 – застава, 10 – особисте зобов'язання.

Наведені дані демонструють різноманітність злочинних інтересів, а також засвідчують те, що переважна більшість діянь (більше 90 %), вчинених у складі організованих злочинних груп за ступенем тяжкості належить до тяжких та особливо тяжких злочинів, саме тому цьому виду злочинності органами і підрозділами ГУНП України в Київській області приділяється особлива, посилена увага.

Здійснивши аналіз статистичних даних, можна зробити спробу спрогнозувати тенденції діяльності організованої злочинності на території Київської області. Здебільшого її активність залежатиме від певних факторів, а саме: триває процес консолідації злочинних організацій та розподіл між ними сфер впливу, у зв'язку з чим злочинні угруповання будуть намагатися здійснювати контроль найбільш важливих галузей економіки (паливної, природних ресурсів, торгівлі та інших). У зв'язку з чим можна припустити, що найближчі роки в Україні, а особливо у столичному регіоні, все ж таки будуть діяти декілька кримінальних організацій. Також по мірі посилення управлінсько-організаційних заходів, наведення порядку в економічній сфері, організована злочинність буде виходити з тіньової економіки і проникати у легальні бізнес-структури, до речі цей процес стає помітним в останні роки. Загальновідомо, що сьогодні організована злочинність в Україні потребує детального аналізу, розкриття її сутності та окреслення меж, а сучасне законодавство нашої держави має бути спрямоване на активізацію протидії її проявам у досить різних сферах життєдіяльності нашого суспільства.

Окрім цього, варто наголосити, що активний правоохоронний тиск на організовану злочинність, ліквідація організованих груп та злочинних організацій, затримання і арешт членів цих груп дозволили оздоровити криміногенну ситуацію в регіоні та досягнути зниження рівня злочинності, як загального, так і по окремим видам. Так, моніторинг основних показників роботи підрозділів поліції у протидії злочинності засвідчив зниження рівня загальної злочинності на **5,3 %** (*зарєєстровано до ЄРДР без урахування закритих у 2021 р. – 12 251 кримінальних правопорушень, у 2020 р. – 12 933*).

У структурі злочинності за поточний рік у порівнянні з 2020 роком зменшилася реєстрація таких видів злочинів: умисних вбивств – на **3,6 %**; розбійних нападів – на **42,9 %**; грабежів – на **19,7 %**;

крадіжок – на **20,1 %**; шахрайств – на **18,5 %**; хуліганств – на **22,9 %**; незаконних заволодінь транспортними засобами – на **38,7 %**.

Підсумовуючи викладене, варто зазначити, що найближчим часом діяльність організованої злочинності в Київській області буде мінімізовано, а досягнуті позитивні зрушення у напрямі зменшення загального рівня злочинності злочинності та недопущення загострення криміногенної ситуації в цілому є пріоритетним завданням поліції регіону.

Новик Віталій Алікович,
начальник структурного підрозділу
Управління оперативного забезпечення
розслідування кримінальних
правопорушень, вчинених службовими
особами, Головного оперативного
управління Державного бюро
розслідувань

ПРАВОВА ОХОРОНА ЛІСОВОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Анотація. Важливим завданням державної політики є раціональне використання та відтворення природних ресурсів, забезпечення захисту, відновлення лісового фонду України. А також запобігання вчиненню кримінальних правопорушень у галузі охорони лісового фонду.

Ключові слова: ліс, лісовий фонд, запобігання кримінальним правопорушенням, правова охорона лісового фонду України.

Summary. An important task of government policy is the rational use and reproduction of natural resources, ensuring the protection and regeneration of Ukraine's forest fund. And also prevention of committing criminal acts in the field of forest protection.

Keywords: forest, forest fund, prevention of criminal offences, legal protection of forest fund of Ukraine.

Одним з найважливіших завдань нашої держави є захист навколишнього природного середовища, а саме охорони лісового фонду України¹, який є її національним багатством та джерелом для задоволення потреб суспільства в лісових ресурсах.

Саме ліси за своїм призначенням та місцезнаходженням виконують переважно водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, естетичні, виховні, інші функції. Незалежно від того, на землях яких категорій за основним цільовим призначенням

¹ Усі ліси на території України, незалежно від того, на землях яких категорій за основним цільовим призначенням вони зростають, та незалежно від права власності на них, становлять лісовий фонд України і перебувають під охороною держави [1].